

Seder hazanut manuscript

Manuscript Ets Haim nr EH 49_B_23

Auteur: onbekend

Datum, onbekend, ca 1800*

Uitgewerkt door J B Sondervan, juni 2018 – februari 2019

*Op pagina 18 van het manuscript (pag 13 van dit document) staat “op de Theba zegt hij ... הנותן aan de Staten”. De aanduiding “staten” moet verwijzen naar de periode voor 1806 en zeer waarschijnlijk zelfs voor 1795 (dr Bart Wallet).

Enkele opmerkingen vooraf

De onbekende auteur van dit manuscript was niet consistent in zijn spelling. Zo is sabbat soms met een hoofdletter en soms zonder, soms met één b en soms met twee. Musaph wordt soms met ph geschreven en soms met f et cetera. De auteur kort Ivriet teksten vaak af, maar is ook hierin niet consistent. Voor een deel is dit waarschijnlijk ontstaan doordat hij niet voldoende ruimte had gelaten in het Nederlands om het Ivriet ertussen te krijgen. In de uitwerking van dit manuscript heb ik getracht om de teksten letterlijk over te nemen, inclusief alle inconsistenties. Links in de kantlijn staat het nummer van de pagina in het manuscript waar dat deel van de tekst bij hoort. Alhoewel de auteur, zoals bij ons gebruikelijk, Rashi schrift gebruikt, heb ik ervoor gekozen om 'recht' schrift te gebruiken. Dit, om het de lezer eenvoudiger te maken.

Om de lezer te helpen heb ik een inhoudsopgave toegevoegd. Om de inhoudsopgave compleet te maken heb ik af en toe een titel toegevoegd. Deze titels zijn met een * aangegeven. Een trefwoordenregister is niet zinvol, omdat de 'find' functie veel krachtiger is dan welke lijst dan ook.

In Ets Haim bevinden zich onder andere twee anonieme manuscripten met nummers EH 48_E_36 en EH 48_E_37. Deze zijn identiek aan het hieronder uitgeschreven Nederlandstalige manuscript EH 49_B_23, met dat verschil dat deze twee in het Portugees zijn geschreven. Bij het uitwerken van het manuscript heb ik, ter referentie, gebruik gemaakt van EH 48_E_36 & 37. "Referentie" hier betekent dat ik slecht leesbare delen heb vergeleken om te ontcijferen en een enkele keer een missend stukje tekst heb aangevuld in een footnote. Alhoewel ik op verschillen niet systematisch heb gecontroleerd zijn er terloops wel een aantal interessante constatering gedaan. Zo blijken de manuscripten zó gelijk dat als een term in het Ivriet is geschreven, dan is dat in alle drie manuscripten ook zo is, en als de term getranscribeerd is, dan is ook dat in alle drie manuscripten zo. Opmerkelijk is dat de transcriptie als zodanig niet altijd gelijk is. Zo is עומר in het Portugees getranscribeerd als Omer met een o, maar in het Nederlands als Homer met een h. Tevens is de spelling van het Portugees in de pregaõs niet altijd gelijk, ondanks dat de pregaõs *altijd* in het Portugees zijn. Zo staat bijvoorbeeld in het Nederlandse manuscript bensaõ met een s, terwijl in de Portugese manuscripten bençaõ met een ç staat. De pregaõs zijn in de tekst bruin gemarkeerd.

Mijn dank gaat uit aan mevrouw dr. Tirtsah Bernfeld-Levi en Prof Herman Prins Salomon (HPS). Zij hebben mij enorm geholpen om onduidelijke pregaõs te ontcijferen en te verklaren.

De manuscripten zijn online te vinden op de site van het Ets Haim:

http://etshaimmanuscripts.nl/eh_49_b_23/ in de footnotes aangeduid als EH_23

http://etshaimmanuscripts.nl/eh_48_e_36/ in de footnotes aangeduid als EH_36

http://etshaimmanuscripts.nl/eh_48_e_37/ in de footnotes aangeduid als EH_37

Portugese taal in het manuscript

Pregaõs (afkondigingen) die anno vandaag nog worden gebuikt heb ik niet vertaald, daarvoor verwijs ik naar "Het Portugees in de Esnoga van Amsterdam" door H Prins Salomon, 2001 ISBN 90 90 14075

1. Andere pregaõs zijn vertaald in een footnote.

De lijst hieronder geeft de vertaling van enkele termen die vaak voorkomen in het manuscript, maar niet algemeen bekend zijn omdat deze in de loop van de tijd vertaald zijn naar het Nederlands.

- Acompanhare: begeleiding (naar de hechal)
- Arodiamentos: rondgangen, in deze context: hoshanganot
- Bencaõs: berachot
- Contricao: bekering, teshuba
- Orfas: wezen (die kadis zeggen)
- Pregaõ: afkondiging
- Saliente (Sabbat): uitgaande (sabbat)
- Reza: gebed, tefilla
- Rogativa: techinot of gebed voor een ernstig zieke, afhankelijk van de context
- Tornada: herhaling van de ngamida
- Vespóra: ingaande

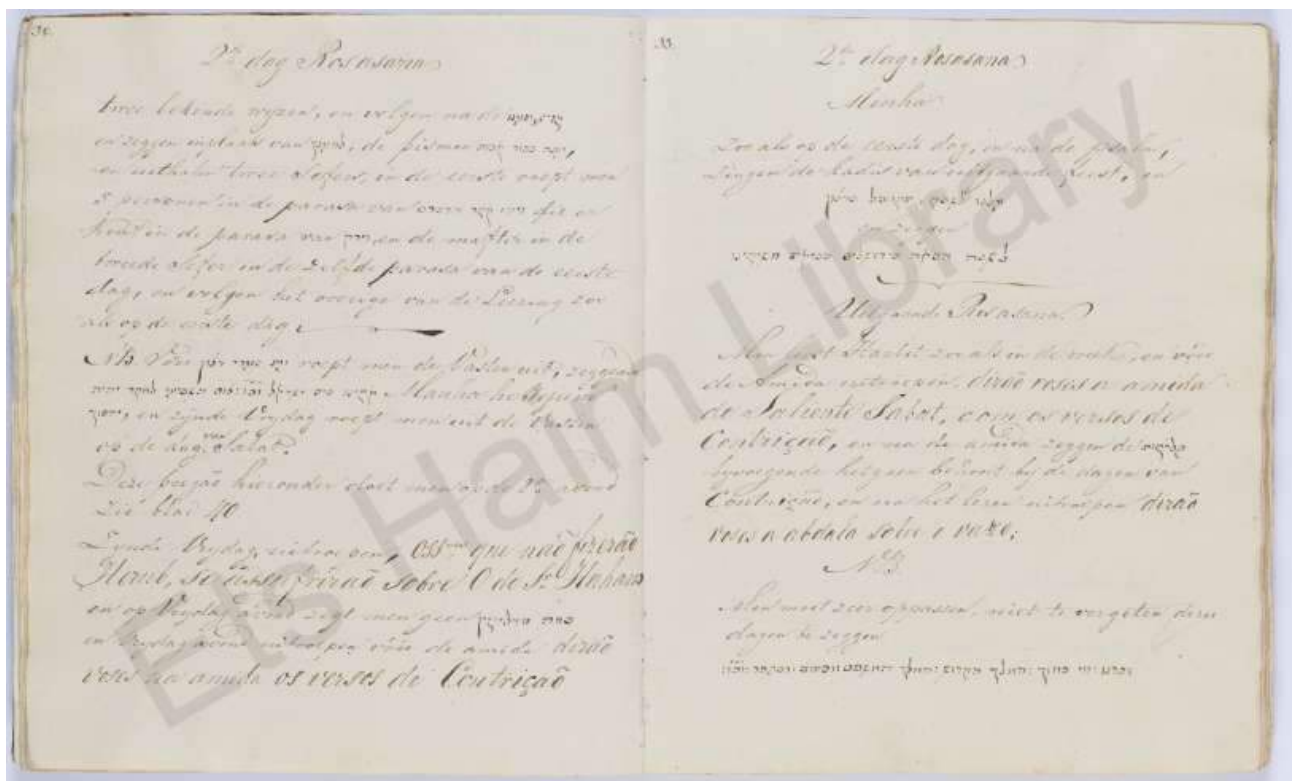

Table of Contents

Enkele opmerkingen vooraf	1
Portugese taal in het manuscript.....	2
Orde van het uitroepen der vastendagen.....	8
Sabat vóór Roshodis.....	8
Rosasana*	8
Sabat vóór Rosasana	8
Vispora van Rosasana	8
Minha	9
Harbit	9
1 ^{ste} dag van Rosasana.....	9
Musaph	10
Minha	10
2 ^{de} dag Rosasana	10
Harbit	10
2 ^{de} dag	10
Minha	11
Uitgaande Rosasana.....	11
Vastendag van Guedalha	11
Minha	11
Dagen van Contriçaõ.....	12
Sabat Tesuba	12
Orde van de Nedaba	12
Kipur*	12
Vespora de Kipur.....	12
De avond van Kipur	13
De dag van Kipur	13
Minha	14
Uitgaande Kipur	14
Einde	14
Orde van Sucot.....	15
Minha*	15
Harbit	15
Eerste dag	15

Orde van de Acafot	15
Minha	16
Tweede avond.....	16
2 ^{de} dag	16
Minha zoo als de 1 ^{ste} dag	16
Uitgaande feest der eerste dagen*	16
Middendagen	16
Minha*	16
De overige dagen	17
Sabbat van middendagen	17
Harbit	17
Ochtend*.....	17
Minha*	17
Uitgaande sabbat.....	17
Osahana Rabah	18
Mincha*	18
Harbit	18
Sachrit	18
Minha	19
Simeha Tora	19
Minha	21
Uitgaande Simcha Tora	21
Sabat Beresiet.....	22
Minha*	22
Harbit	22
Ochtend*.....	22
Minha	23
Hanuca	23
Harbit	23
Ochtend*	23
Minha*	23
De 2 ^{de} dag*	23
De overige dagen	24
Sabat Hanuca	24

Minha*	24
Harbit	24
S' morgens*	24
Minha*	25
Saliënte sabbat*	25
Roshodes Hanuca	25
Harbit	25
Sachrit	25
Mincha*	26
Sabat Roshodes Hanuca	26
Harbit	26
S' morgens	26
Minha	26
Vasten van Tebeth	26
Minha	27
Sebath	27
Adar	28
Sabbat Sahor	28
Vasten van Ester	29
Minha	29
Purim*	29
Harbit van Purim	29
Ochtend*	29
Minha*	31
2 ^{de} dag	31
Minha	31
Sabbat Pará	31
Sabbat Ahodis	31
Sabbat Agadol	32
Paasch*	33
Vesper van Pesach	33
Harbit van Paasch	33
Eerste dag	33
Minha	33

2 ^{de} avond	34
2 ^{de} dag	34
Eerste avond Middendagen	34
Eerste middag	34
Minha	35
Harbit*	35
2 ^{de} middendag.....	35
3 ^{de} middendag.....	35
4 ^{de} middendag.....	35
Sabbat Middendag.....	35
Harbit	35
Ochtend*.....	36
Minha	36
Uitgaande Sabbat middendag.....	36
Zevende avond van Paasch	36
Zevende dag Paasch.....	36
Harbit	36
S' morgens*	37
Minha*	37
Achtste dat Paasch.....	37
Uitgaande feest.....	37
Isroe hah*	37
Ijar*	38
33 van de Homer.....	38
Sivan	38
Sebuot.....	38
1 ^{ste} avond	38
1 ^{ste} dag.....	38
Nedaba van Ets haim	39
Minha	40
2 ^{de} avond	40
2 ^{de} dag	40
Minha	40
Uitgaande Sebuot*	40

Isru Gag	40
Vastendag van Tamus	41
De dag van Vasten	41
Minha	41
De maand Ab*	41
R.H Ab	41
Tisha Beab	42
Harbit	42
S' morgens.....	42
Minha	43
Harbit	43
Sabat Nahamu.....	44
Harbit van Sabbat Nahamu.....	44
S' morgens*.....	44
Minha*	44
15 Ab*	44
Aanvullingen	44
Blz 109.....	44
Blz 112.....	44
Missende stukken	45
Ros Hodes Elul.....	45
Selihot de manha	45
Para reformar a finta.....	46

Orde van het uitroepen der vastendagen

Vasten van tamus -	צום הרביעי
vasten van Gedalha -	צום השביעי
vasten van Tebeth -	צום העשירי

Deze drie vastendagen roept men uit en geen andere.

deze bovengenoemde vastendagen roept men uit de sabbat van te voren, vóór het zeggen van

חסדך en men zegt het op deze wijze,

אחינו בית ישראל ו'כ'ו' צום הרביעי יהיה

(למחר) (ביום שלישי) (ביום חמישי)

“Manha (Tersa feira) (qunta feira) he Jejum”, וכו' יהפוף אותו ה'ק'ב'ה וכו'

Sabat vóór Roshodis

Uitroepen de R.H vóór חסדך יהי men zegt R.H zijnde Zondag R.H zegt men למחר, en zijnde Zondag en Maandag zegt men ולמחר¹ למחר “manha e depois de manha he R.H”, zijnde dinsdag ביום השלישי, zijnde Woensdag ביום הרביעי, zijnde donderdag ביום חמישי, zijnde vrijdag ביום הששי, en Sabat ביום שבת קדש

Rosasana*2

Sabat vóór Rosasana

Men roept de R.H. niet uit, uitgaande Sabat zegt men geen שובה, maar na de amida

יהי שם ה': קדיש לעילה: אורך ימים אשביעהו וכו'

ואתה קדוש וכו': סליחות וכו': קדיש תתקבל: הבדלה

N.B In de hebden slaat men over het woord ששת men zegt המעשה את ימי המעשה wel te verstaan waneer Ros Hasana valt op maandag, dinsdag, of donderdag, maar vallende op Sabat zegt men שובה en ook המעשה ימי ששת.

Vallende Rosasana op donderdagen en vrijdag moet men uitroepen dinsdagen en middag

“Voses tenem obrigçaõ de fazer Hirub”.

Vispora³ van Rosasana

Men zegt geen Rogativa⁴s niet S'morgens en ook niet S'middags, S'morgens roept men uit, “minha para os Senhores qui jejuão a Mismara⁵ as Oras”, en hetzelfde roept men uit alle de vespers van Roshodis, behalve R.H. Ijar.

¹ Moet zijn (zie ook EH_36 & 37) ולמחר, E37 is gelijk aan deze, E36 is correct.

² Headers aangeduid met een * komen niet voor in het manuscript, maar zijn toegevoegd om het overzichtelijker te maken.

³ Vispora, vespers= ingaande, vooravond, ngereb

⁴ In deze context: techinot, zie SH Brandon pag 187 die op dit punt zegt “ingaande feest zegt men geen Smeekgebeden”. Rogativa wordt ook gebruikt als aanduiding voor de gebeden voor een ernstig zieke (zie SH Brandon pag 219). Rogativa wordt vertaald als “large procession making a plea to G'd for help”

en zeggen de amida met de tornada, met עננו en ברכת כהנים en na de amida מלכנו אבינו en volgen het boek en na תקובל ברצון, zeggen, in den tijd dat men uithaalt de Tefilim het volgende

שיר המעלות אל ה' בצרה לי וכו'
שיר למעלות אשא עיני אל ההרים וכו'
שיר המעלות הנה ברכו את ה' וכו'
ה' צבקות עמנו וכו'

en volgen Harbit zoo als in de week en daarna al de Selichot.

Pag 14

Dagen van Contrição

Al deze 10 dagen moet men zeggen Smorgens en Smiddags dadelijk na de Amida מלכנו אבינו en het zelfde in Minha van ingaande Sabat, doch niet op Sabbat. ~~~

NB In eenige van de 10 dagen roept men uit met order van de President "OSS^r que devem a sedaca e mais caixinhas sèjaõ servidos de virem a pagar, Lembrem Se voses da caixa da sera"²⁷,

Sabat Tesuba

Men leest zoo als andere Sabatot, melding makende van de versen van Contrição, ook in de tornada van Harbit en in de Musaph, en niet zijnde sabat tusSchen Kipur en Sucot, doet men de Nedaba van feest op deze Sabat.

Pag 15

NB Vallende Ros asana op Donderdag roept men uit Vrijdag avond vóór de amida ("dirao voses na amida os versos Contrição") en Smorgens uitroepen de vasten zoo als gezegd is op de 2de dag van rosasana.

Orde van de Nedaba

Voor het beginnen het volgende zeggen

שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך
במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג השבעות ובחג
הסכות ולא יראה את פני ה' ריקם: איש כמתנת ידו כברכת
ה' אלהיך אשר נתן לך

Begint de Mahamad met f10, en daarna gaan de Hazanim in de rondte door de Snoge, iedereen door een zijde, om te zeggen de Miseb²⁸ aan al de Jehidim en Congregantes. NB op Saliente Sabat Tesuba zegt men geen שובה en ook niet in de abdala het woord ששת, uitgezonderd wannee Kipur valt op Sabat alsdan zegt men שובה en ששת.

Kipur*

Pag 16

Vespora de Kipur

De middag voor ingaande Kipur tusschen Minha en Arbit uitroepen de Hazan "Manha a tarde p^{ra} a entrada do Jejum se deve ter comido as ---- oras ao mais tardar".

Van vespora de de Kipur tot de dag na R.H. heswan zegt men geen rogativa.

NB De Hazan die Arbit leest, leest minha.

²⁷ De Heren die aan de Sedaca en andere busjes schuldig zijn, worden verzocht te komen betalen. Gedenk U. de kaarsenbus; OSS^r = Os S[enhores] (HSP)

²⁸ Miseb. = Mi seberach

Minha van ingaande Kipur leest men om 3 uren, hij zal beginnen למנצח en vervolgen de amida en na
המברך את עמו ישראל zal hij zeggen de וידוי zoo als in het boek is, en na de amida zegt hij
אבינו מלכנו : קדיש תתקבל : שיר המעלות ממעמקים: קדיש ליתומים : עלינו לשבח

Pag 17

De avond van Kipur

Hij zal beginnen שמע קולי voor de Theba en hij zal repiteren de 4 laatste versen van עני עני tot het
einde, en daarna zal hij de President roepen, en uitroepen

“Manha se resara Tephila as 6^{1/2} e de aqui por diante se a de resar tephila dos dias ordinarios as 6^{1/2}
os de lei as 7 oras e to tefila de Sabbath as 7^{1/2}”.

Miseberach aan wien zal zeggen ק' דרבנן

misb: aan wien zal zeggen ה' הוא האלקים

misb: aan wien zal zeggen זמירות

en toevoegen

“a ordem dos separim he

OS^r Haham oS^r noivos

OSS^{res} Parnasim de T tora²⁹

Pag 18

e OSS^{res} Parnasim de Hebra”.

en hij zal zeggen כהן en de Hazan en Presidentr blijven, en hij zal zeggen איתי לה' גדלו en zijnde de
separim op de Theba zegt hij בישיבה en 3 keer וכו נדרי כל en de bensaõ van שהחיינו en daarna הנותן
aan de Staaten.

Miseberach aan de K.K.³⁰

miseb aan Hatan Tora

miseb aan Hatan beresiet

miseb aan al de kehilot

“miseb a todos nossos irmaos

para os pela inquisiçao

miseb a Todos nossos irmaos

que endaõ por caminhos”

en hij zal zeggen ימלוך 2 maal, en daarna מזמור לדוד הבו en hij zal acopenharen de Separim naar de
Echal, en bij het terugkomen zegt men een algemene Escava aan” todos os difuntos desta K.K”. רוח
ה' תניחם בגן עדן en de Ascavot van de avond van Kipur en van R.H.

NB De ascabot zal zeggen de Hazan die niet leest.

de nedaba begint OS^r Gabaÿ f10.

S' avonds en Smorgens

Pag 19

Hij zal beginnen Harbit en zingen רחום והוא שופט op de wijs van שופט zonder kadis en volgens het boek en
hij zal zeggen ידי רשים op de wijs van ברכו יגדל אל' חי .

De dag van Kipur

Hij zal het boek volgen, en zingen Kadis op de wijs van לשבח עלינו, nemende 2 partijen in een, of
voor meer te korten op de wijs van אחות ק' en de kedusa op wijs van de 5 áás, en hij zal volgen, hij
leest trachtende te verkorten op zoo een wijs dat men begint de musaph voor 1^{1/2} uur, men haalt 2
Separim uit in de eerste roept men 6 personen in de parasa van אחרי מות en zijnde Sabbath roept

²⁹ T tota = Talmud Tora, dat zij bestuurders van de leerschool (Ets Halim)

³⁰ KK = Kahal Kadosh

Minha

למנצח : ואין אומרים פיטום הקטורת ובא לציון ק" לעיל
 de amida, en daarna קדיש ת'ת'ק de psalm van die feest en ק' יהא שלמא ר', en zijnde Sabbat zegt men
 ואני תפילתי, en men zal uithalen de Sefer en roepen 3 personen in de parasa van de week etc., en
 men zegt niet de Ascabot van het jaar, doch wel van die gestorven zijn in die week

Tweede avond

Men leest zoo als op de Eerste, en zijnde uitgaande Sabbat, roept men uit, voor de amida, "diraõ
 voses na amiida o verso de ותודינו ij hiziste nos saber".

NB Zijnde donderdag avond, zal hij uitroepen "Os SS^{rs} que naõ Fizeraõ erub Se asufiraõ S^e o do S'
 Haham"

2de dag

Men leest zoo als op de eerst, zoals ook dezelfde parasas, behalve dat men niet zegt שהחיינו in de
 bencaõ van de Lulab, uitgezonderd wanneer de eerste dag valt op Sabbat, als dan zegt men שהחיינו
 op de 2de dag. NB niet te vergeten de pregaõ van de **baarden**³⁸

Minha zoo als de 1ste dag**Uitgaande feest der eerste dagen***

Roept men uit "a tefila dos dias de medianos se rezara as 7^{1/2}"
 men leest ערבית zoo als in de week, voor de amida uitroepen "dirao voses a amida como saliente
 Sabat como vrso da Pascua", en na de amida יהי שם ה"בטרך וכו' וכו' יהא שלמא : ברכו : ע" לשב"
 ק" תתק"י ש"ה לדוד שמחתי וכו' : ק" יהא שלמא : ברכו : ע" לשב"
 en na het lezen uitroepen ("diraõ voses abdala sobere o vazo")

NB De Hazan zegt al de Kadisim, en niet de weeskinderen. NB al de avonden van middendagen zegt
 men אש' עני³⁹ ש"ה' שמחתי

Middendagen

S' morgens zal men Leezen als in de week, en na de tornade van de amida zal hij zegge de bensaõ
 van de Lulab en de grote Alel en קדיש ת'ת'ק' (in de kantlijn: NB de Ascabot, dit staat wel in doc
 EH...37, niet in 36) en roepen de president om te verdelen de miswot, en uithalen één sefer en
 roepen 4 personen in de parasa וב' השלישי וב' השני וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי
 de Levi וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי וב' השלישי
 en de Echal zeggen קדיש ת'ת'ק' de psalm van feest
 תנא דבי אליהו וכו' ק" ד'ר'ב' (Zingende) קדיש יהא שלמא רבא, קוה, אין כאלקנו
 Zingende אדון עולם : אדון עולם Zoo als op Sabbat.

Minha*

Minha leest men als in der week en na de תתקבל ק' zegt hij de Psalm van אלקים

³⁸ Herman Salomon: niet scheren gedurende medianos, "fazer a barba", zie ook pag 28 & 82.

³⁹ (שיר למעלות) אשא עיני

באלקיננו תנא ד" אליהו ק" דרבנן עלינו לשהח אדון עולם
Miseberach aan de Bruidegoms

NB Aan de Hatan Tora zegt hij
מסיים inplaats van תור אלקינו

Pag 40

NB Zijnde vrijdag zal hij uitroepen
(“Os SS^{rs} que naõ Fizerãõ Herub se assufrirãõ⁴⁹ sobre o do Sr Haham”)

In het jaar 5511 heeft bevolen de P H H Britto dat van nu, voortaan men zoude doen gezegde Pregaõ donderdag avond en niet op donderdag noch vrijdag bij dag.

Wijze van de verdeling van de Capittels

וזאת הברכא ⁵⁰	בהן
וללוי אמר	לוי
וליוסף אמר	3 ^{de}
ולזבולון אמר	4 ^{de}
ולדן אמר	5 ^{de}
מעונה אלקי קדם	6 ^{de}
ולדן אמר	7 ^{de}
מעונה אלקי קדם	8 ^{ste}
וזאת הברכא	Hatan Tora
קדיש בראשית	Hatan Beresiet
קדיש ביום השמני	Maftir

NB Op dien dag zegt men geen Samug noch Maftir

Pag 41

Minha

למנצח ובא לציון ק' לע' : עמידה ק" ת"ת" למנצח על השמינית
de kadis van het eindigen der feest, ברצון Miseberag aan de Bruidegoms en daarna zal
hij zeggen לשנה הבאה בירושלים ב" משיחנ" לשנה

Uitgaande Simcha Tora

Men leest Harbit zoo als in de week, en vóór de Amida zal de hazan uitroepen

“diraõ voses a hamida de saliente Sabat”

na de amida zegt hij מבורך יהי שם ה" מבורך

ק"ת"ת" ש" ל" אשא עיני : ק" ליתומים ה" צבקות עמנו : קדיש ברכו עלינו לשבח

en uitroepen “dirao voses a Abdala sobre o Vazo”

NB Smorgens van de volgende dag leest men zoo als op overige dagen, en na de קדיש ת"ת" zegt men
חסדו וכו" וכו" עד כי ל" חסדו en daarna וכו" וכו" ברוך הבא ב" ה" וכו" עד כי ל" חסדו
de dag.

⁴⁹ Steunen op (HSP pag 33)

⁵⁰ Hier moet הברכה staan. Opvallend dat ook EH_36 & 37 dezelfout hebben, idem bij de hatan Tora

Sabat Beresiet

Minha*

Minha zoo als andere dagen

Harbit

Hij zal ontvangen een papier van de Hatan Beresit om te zeggen de volgende Miseberags

Miseberach aan wien zal openen de poorten van de Echal

Miseb aan wien zal zeggen קדיש דרבנן

Miseb aan wien zal zeggen ה" מלך

Miseb aan wien zal zeggen הפטרה

en hij zal beginnen en na מזמור לדוד ה' מזמור ל' השבת, zingt men de versos voor de Bruidegom, zoo als ook קודש נ" קודש en de hele Kadis en zingende de kaal אמונה וברכה zoo als op Simcha Tora, zoo als ook קדיש ברכו אמת וזאת אמונה en hij zal zeggen miseberag aan de Hatan Beresiet תהלת ה" en Miseberag aan de Hatan Tora

NB Vallende Simcha Tora op vrijdag zegt men geen מדליקין.

Ochtend*

S' morgens zal hij beginnen en zingen אלמים המשיח zoo als ook קדושים de gehele kadis, en de Kedusa, en voor het uithalen van de Sefer, zingt hij הנשמה⁵¹ en na het opligten⁵¹ der Sefer, moeten al de Coanim uit de Snoge gaan, en vóór het roepen aan de Bruidegom zeggen חתן נעים en hij zal roepen aan de Bruidegom op deze wijze

עמוד ויעלה החתן הגביר (פלוני) חתן בראשית

מתחיל תורת אלוקינו לקרא בתורה ישמרהו צורו

ביום חתונתו וביום שמחת לבו ובמקום כהן כי אין לנו

כהן : שיהי" לו בסי" טוב : ברוך א" בבאך יבה" וישמרך

En na het offereceren zegt hij וישמרך י"ה" וישמרך וישמרך en hij zal zeggen חתן נעים en hij zal roepen de Hatan Tora op deze wijze

יעמוד ויעלה החתן הגביר (פלוני) חתן תורה שסיים

תורת אלוקינו לקרא בתורה ישמרהו צורו ביום חתונתו

וביום שמחת לבו שיהי" לו בסי" טוב : ברוך א" בבאך יבה" וישמרך

en na het offerceren zal hij zeggen וישמרך י"ה" וישמרך וישמרך en na de bruigoms, is men gewoon te roepen 7 personen meer, en na de Aftara, zegt men de versos van שוש אשיש ב" zoo als gezegd is op Simeha Tora blad 39, en hij zal uitroepen de Ros Hodis, en hij zal volgen de lezing zoo als op andere Sabatot, en hij zal zingen עולם א" zo als op Simeha Tora, Miseb⁵³: met תהלת aan de Bruidegom.

NB Aan de Hatan Beresit zegt hij אלקינו ת" שהתחיל תורת אלוך" in plaats van מתחיל תורת אלוך" en met dit eindigen de funcçiën van de Bruidegoms.

NB Zijnde Simeha Tora op Vrijdag zegt men de Pregaõ van de Stroo op Sabat Beresiet.

⁵¹ In EH_36 & 37 staat "levanter"

⁵² לשלום חתני is onder de corrective geschreven. EH37 & 38 hebben לשלום

⁵³ Mi Seberach

Minha*

Minha leest men als de overige sabbatot, met het verschil, dat voor dat hij zegt ו" תפילתי zal hij roepen de President om te verdelen de Miswot.

~~~~~

Pag 45

Hanuca

NB Men moet zorg dragen, wanneer de tijd is om de verso te veranderen, hetgeen gewoonlijk gebeurd op de 2, 3 of 4 December om uitteroepen voor de Amida van Harbit, "de aqui por diante, diraõ voses na amida o verso de עלינו Bendize sobre nos."~

De vespara van Hanuca moet men uitroepen de uur van Minha voorde vasten van de mismara⁵⁴, en men zegt geen רחום van Minha van de intrede, tot het einde van Hanuca; tusSchin⁵⁵ Minha en Harbit, roept men uit "Tefila destes dia de hanuca, se resera as 8 oras."

Harbit

Men leest als in de week, en voor der amida uitroepen "Diraõ voses na amida o verso de הניסים על P los milagros"

Pag 46

en na gezegt te hebben, ק' תתקבל, steekt de andere Hazan de Hanuquilla aan, de eerste avond alleen zegt hij שהחיינו na de Bençõos zal hij aansteekn en zeggen הנרות הללו en daarna מזמטר שיר Kadis de weeskinderen עמנו צבקות ה" kadis barehu een wie hem toekomt.

Ochtend*

S' morgens leest men zoo als in de week, en na de amida de groote Alel, תתקבל, ק" (קדיש לעילא⁵⁶) en roepen de President om te verdelen de miswot, men haalt sefer uit, en roept 3 personen in de Parasa van Hanuca, die er komt in de Parasa van נשא, van "ז" ק" נחשון ב" עמיני" tot וידבר ה" אל משה לאמור דבר אל אהרון ואל בניו לאמור ו"כ"ו" hij lezen tot אברכם, met de Levi tot לחנוכת המזבח en met de 3de tot עמינדיב ב" ק" נחשון ב" ז" en kadis na het lezen "תתק" ק" תתק" ו בא לציון ק" תתק" ו

Pag 47

רערug brengen de Sefer na de Echal, dadelijk in de Echalbeginnen חנוכת מ"ש" Kadis aan de weeskinderen, קוה en de Kadis Rabanan aan wie hem toekomt. NB op maandag en donderdag zegt men niet de ascabot van het jaar;

Minha*

Minha leest men als in de week, en in plaats van בנגינות למנ" ש" חנוכת men zegt למנ" בנגינות

De 2de dag*

De tweede dag leest men als op de eerste, de parasa is וביום השני, de Cohen leest tot קטררת מלאה met de Levi tot het einde van de Parasa, met de 3de leest men weer de hele parasa door.

⁵⁴ Vastendag ingaande rosh hodesh (?)

⁵⁵ Tussen: ja, in EH_36 & 37 manuscriptes staat "entre"

⁵⁶ קדיש לעילא is juist, dit is een correctiv in de kantlijn; EH_37 heeft de fout en correctie, EH_36 is meteen correct

De overige dagen

De 3de dag leest men השלישי ב"ב, de 4de dag הרביעי ב"ב, de 5de dag. ב"ב החמישי, De 6de dag הששי ב"ב, de 7de dag השביעי ב"ב, de 8ste dag leest men van השמיני ב"ב tot המנורה את welke is de begin van de Parasa van Behanalotega.

Pag 48

Sabat Hanuca

Minha*

Minha leest men om 3 uren, na קדיש ת"ת"ת" steekt men de Hanuquilhas aan, en d. Hazan die Harbit leest, leest ook de minha.

Harbit

De President ordeneert to lezen, en de Hazan zal ontvangen een papier van de Thezoueroiro van de Hebra⁵⁷, om de volgende miseberachs te zingen

Miseberach קדיש דרבנן

ה" מלך Misb

הפטרה Misb

en hij zal beginnen "מ לדוד הבו לה" en vervolgens de Lezing zoo als op andere Sabatot, zingen halve Kadis en הכבינו en in plaats van רועי ה" לדוד ה" zeggen "מ שיה חנוכת הבי" en zingen het begin en het einde van de Kadis barechu aan de Kahal, יגדל אלקים חי, zoo als op sabat

S' morgens*

S' morgens zingen halve Kadis en Kedusa, de grote Allel en Kadis Titkabal

Pag 49

Roepen aan de Thezour^o om zijn rekening⁵⁸ te geven, en daarna zal hij de aanstelling doen, zeggende de eerste aan die uitgaan

Miseb (...) que servio este anno por parnas de Hebra⁵⁹

Miseb (...) ande thesoreiro, que Servio este anno por parnas de Hebra, e Thezi da vistaria⁶⁰

Daarna aan die inkomen

טוב בסימן טוב Miseb (...) que foÿ eleito por parnas de Hebra⁶¹

טוב בסימן טוב Miseb (...) que foÿ eleito por parnas da Hebra e Thezi da Vistaria,⁶²

Daarna zal hij zeggen het volgende

Miseb (...) que servio este anno por administrador da vistaria dos Talmidim⁶³

טוב בסימן טוב Miseb (...) que faÿ eleito por administrador da vestaira dos talmidim⁶⁴

Pag 50

daarna doet me de Nedaba, en begint de nieuwe Thez^o met f30 a vistaria f5 a vistaria dos Talmidim f5 aan habodat a hesset, en hetzelfde volgen de overige ParnaSim, daarna volgt de mahamad met f5 : f3 : en f2.

Daarna de Thez^o en ParnasSim die uitgegaan zijn met f3 : f1: en f1

⁵⁷ De vereniging Bikur Holim wordt altijd ook als 'Hebra' aangeduid. Deze 'Hebra' had zeker in het begin diverse taken (ziekenzorg; zorg voor begrafenissen), en incorporeerde ook de vereniging Vistaria die kleding uitdeelde op Chanuka (TLB).

⁵⁸ Niet duidelijk wat hij moet doen. Varentwoording op saba?

⁵⁹ Die dit jaar diende als parnaas van de hebra

⁶⁰ die dit jaar heet gediend als parnas van de broederschap en penningmeester van de kledij

⁶¹ Die was gekozen als parnaas van de hebra

⁶² die is verkozen als parnas van de broederschap en penningmeester van de kledij

⁶³ die dit jaar heeft gediend als bestuurder van de kledij der leerlingen

⁶⁴ die is verkozen als bestuurder van de kledij der leerlingen

Tusschen minha en Harbit van de intrede der vasten uitroepen “*Manha se ha de resar Tefila as 8 oras*”⁶⁸

NB De Hazan zal niet vergeten te zingen de versos met ויעבור Smorgens, zoo als Smiddags de Haham. Men leest zoo als in de week, en zeggen עננו in de Tornada na גואל ישראל en na de amida volgens het boek (⁶⁹)

Pag 57

beginnen de Psalm קדש ליתומים, קוה וכו: ת"ד" אליהו: קדיש דרב" עלינו לשבח

Minha

שמע קולי למנצח על הגיתית: פטום הקטורת אשרי יושבי ביתך

Ascabot אפים קל א" uithalen de Sefer en roepen 3 personen, in de zelfde Parasa van S' morgens, geen Kadis, de psalm צרה ביום ענך ה" en brengen de Sefer na de Echal en na de Taças⁷⁰, zeggen קדיש וברכת כהנים en עננו na de amida met de tornade met תכונ תפילתי ק" לפניך, קדיש het boek volgen, en na תקובל ברצון zeggen, in de tijd dat men uithaalt de tefilim שיר המעלות אל ה" בצכרה לי וכו": שיר המעלות אשא עיני וכו": שיר המעלות הנה ברכו את ה": ה" צבקות עמנו וכו"

NB Zijnde inkomst van Sabat, leest de Hazan die er Sabat leest, en niet zeggen שמע קולי en in plaats van יענך zeggen שיבת ציון בשבועה ושוב ה שיר המעלות וכו" תפילה לעני וכו" (in de kantlijn: NB in plaats van Tefila Lehani Zeggen שיר המעלות לדוד לולי

Pag 58

Sebath

Sabbat Besalag is men gewoon te zingen halve Kadis en השכיבנו, en Smorgens halve Kadis en Kedusa en שיר" חדשה en ⁷¹

Op de 15 van de maand Sebath is ראש השנה לאלנות men zegt geen rogativas, noch Smorgens nog smiddgas, en zijnde Sabat zegt men geen צדקתך.

De eerste Sabat van de maand Sebath (of Adar Rison) roept men uit de pregaõ van de Sortes van Purim⁷² 3 volgende Sabatot, voor het verdelen der miswot.

⁶⁸ Morgen blijft tefila om 8 uur

⁶⁹ Na het haakje openen is de halve pagina leeg. In de Portugese teksten (EH_37 & 38) staat op deze plek de volgende tekst:

e não havendo rogativas, não se diz mais que the אפים קל ארך (incluso) e pregoara "Minha se a de rezar as 2½," e sacaraõ Sefer e chamara 3 pessoas na parasa de ויחל משה que vem em תשא כי, depois ביתך אשרי י" e no Ehal començara o psalm.... Als er geen Rogatives (techinot) worden gezegd overslaan tot אפים קל inclusief) en de pregao "Minha se a de rezar as 2½" en uithalen de Sefer en roepen 3 personen in de parasa ויחל משה die er komt in de parasa van תשא כי, dan קדש שירי י" en in de Ehal beginnen de Psalm...

⁷⁰ Tassas

⁷¹ hier mist tekst, zie EH 48_E 36 pag 53: "e em minha se darsa"

⁷² Loting van Dotar

NB Van Roshodes Adar en verder, zal men zeggen na het lezen inplaats van עץ חיים de versen
"איש יהודי: ומרדכי יצא: ליהודים היתה אורה וכו"

NB De vesper van Roshodis Adar tuschen Minha en Harbit doet men de Pregaõ van de Spelen⁷³

Pag 59

Adar

Sabbat van Roshodis adar (of adar Seni zijnde schrikkeljaar) is Sabbat Sekalim, men haalt uit 2 sefers, in de eerste roept men 7 personen, in de parasa van de week mat kadis, en de maftir komt in de 2de Sefer, in de Parasa van שקלים die er komt in het begin van Ki Tisah.

NB Vallende de 2de dag va R. Hodis adar (of adar Seni in schrikkeljaar) op Sabbat, haalt men uit 3 sefers, in de eerste roept men 6 personen in de parasa van de week, zonder Kadis, de משלים komt in de 2de Sefer, welke is die van Ros Hodis, van וביום השבת die komt in de parasa van פנחס, en Kadis zeggen na het lezen, en de maftir komt in de 3de Sefer in de parasa van Sekalim, met Kadis.

Pag 60

na de aftara begint de Hazan de volgende versen, van de aftara van Sabbat en R Hodes, te weten
כה אמר ה" השמים כסאי וכו' : מדי ח' בחדשו

en voor de moesaf, uitroepen "Diraõ voses a musaf de Sabat e Roshodis".

NB Sabbat voor Sabbat Sahor, doet men de nedaba voor de nedaba voor de uitgaven van Hebra⁷⁴, begint de mahamad met f5, daarna de Parnassim van hebra met f3 en de overige die er willen volgen.

NB men moet zorg dragen wanneer is de Sabbat van de הפסקה of het één of 2 sabbatot is.

Sabbat Sahor

Pag 61

Harbit leest men zoo als de andere Sabatot, men zingt halve Kadis en השכיבנו

S' morgens begint men ח' נשמת כל ח' מי כמורך, komende aan כמורך ח' מי כמורך ואין כמורך ח' מי כמורך, en voorzeggende de laatste verso van ieder Capittel, en eindigende, volgt men מחזק ממנו en zingen halve Kadis en Kedusa, en de Haham darsart en na de Daras doet men de Nedaba van מעות פורים en begint de mahamad met f6 daarna volgt wie wil, en de offersering noteert men op het boek van Sedaca, op zich zelf.

en na het verdelen der mitsvot roept men uit "Voses tenem obrigacaõ de a ouvrir Parasa do 2de Sefer"⁷⁵ (en het zelfde roept men uit op Sabbat פרה)

Men haalt uit 2 Sefers, in de eerste roept men 7 personen in de parasa van de week, en de maftir komt in de 2de sefer in de parasa זכור אשר עשה לך עמלק וכו"

Pag 62

hetgeen is de 3 laatste verzen van de parasa van למלחמה en כי תצא למלחמה en de Reza eindigen zoo als de andere Sabatot.

Minha zoo als op de andere Sabatot, en zijnde vespora van Purim zegt men geen צדקתך

⁷³ Jogtgos Purim spleen?

⁷⁴ Welke? Dotar of zelfde alsd in note 57?

⁷⁵ U bent verplicht de parasa van het 2de sefer e horen

S' morgens lezen zoals in de week, en na de Tornade van de amida לעילה ק" ו de sefer uithalen en roepen 3 personen in de parasa van עמלק ויבא die er komt op het einde van de parasa van besalag, en vermits deze parasa niet meer heeft dan 9 verzen, en men verplicht is ten minste tien versen te lezen

Pag 66

zegt men de laatste vers twee maal. Kadis na gelezen te hebben אשרי alleen, en brengen de sefer na de Echal, en roepen de President en Gabaÿ, en zeggen de Meguila zoo als s' avonds, zonder te zeggen שהחיינו , met Tefilim aan, en daarna de laatste Bencaõ.

ובא לציון קדיש תתקבל למנצח על אילת השחר

קדיש ליתומים קוה אין כאלקנו זingende ת" דבי אליהו קדיש ברבנן

zolas op sabat אדון עולם

NB zijn er honras⁷⁶ doet men ze na het terug brengen van de Sefer, voor de Meguila.

Minha*

Minha leest men niet in de Snoge, en men opent ook de Snoge niet voor Harbit.

2de dag

Het is geen Purim voor ons, en aldus zegt men geen על הניסים en geen Meguila, men leest zoo als de week zonder

Pag 67 Rogativas, en na קדיש ת'ת' de psalm על אילת Kadis zeggen de orfas⁷⁷, קוה men zegt geen בית יעקב en geen psalm van de dag, en zijnde Maandag haalt men Sefer uit, en roept 3 personen in de parasa van de week, en in de Echal beginnen "הש" קוה ה" en למנצח על איל" הש"

Minha

Leest men als in de week, en in plaats van בנגינות למ" zegt men de psalm לדוד לולי en de zelfde psalm zeggen vespara van Sabat, in plaats van מלך ה", en het zelfde indien het Sabat is in plaats van בכל לבב ה" הלילה אודה ה" en men zegt geen צדקתך.

NB zijnde Schrikkeljaar, zegt men geen Rogativas op de 14de of 15de Adar Rison

Pag 68 Sabbat Pará

Men leest zoo als op de andere Sabatot, men haalt uit 2 Sefers, in de eerste roept men 7 personen in de parasa van de week, en de maftir komt in de 2de sefer in de parasa van פרה die er komt in het begin van de Parasa van חקת en voor het uithalen der Sefer roept men uit ("Voses tenem obrigaçãõ de ouvir a Parasa de Segundo Sefer")

Sabbat Ahodis

Men leest zoo als op andere Sabatot, men haalt uit 2 Sefers, in de eerste roept men 7 personen in de parasa van de week, en de maftir komt in de 2de sefer in de parasa van החדש die er komt in de parasa van פרעה בא אל, vallende gezegde Sabat op RH NisSan haalt men uit 3 Sefers, en de eerste roept men

Pag 69 6 personen in de parasa van de week, geen Kadis, en de maftir komt in de 2de sefer welk is die van Ros hodes, beginnende van השבת ונב", kadis na het lezen, en de maslim komt in de 3de Sefer in de Parasa van Ahodes, en Kadis zeggen na het lezen, en na de aftara zeggen de volgende versen:
כה אמר ה" השמים כסאי : והיה מדי חד בחדשו:

NB van Ros hodie Nisan en verder zegt men in plaats van עץ חיים - הסלע - יונת' בחגו" הסלע - en meer verzen, en daarna בנגים היושבת בנגים. Versheiden Hazanim waren gewoon te zeggen deze verzen dagelijks ná Purim.

NB de gehele maand van Nisan zegt men geen Rogatives, en geen צדקתך in de Minha van Sabbat

⁷⁶ Honra = shibnga, dan zeggen הדין צידוק, ascaba & המות בילע (kopt dit?)

⁷⁷ wezen

NB op Beedag⁷⁸ zegt men de Rogativas, die

Pag 70

er zijn op het einde van het boek, en de Hazan die niet leest opent de Poorten van de Echal.

Sabbat Agadol

Harbit, men zingt halve Kadis en השכבינו en halve kadis aan de Kaäl יגדל zoo als op sabbat.

S' morgens zingt men halve קדושה, קדיש, שירה חדשה, en na de Daras, roept men de Gabaÿ om zijn rekening te doen, en daarna doet men de aanstelling, en de Hazan zegt Miseb aos ParnasSim en Gabaÿ, die dit jaar gediend hebben, תהלת ה" zingende.

Misebe met besiman tob, aan de parnassim en Gabaÿ die er aansteld zijn, en daarna, doen de Nedaba van feest op de wijs zoo als gezegd is op blad 15, daarna zegt men de ascaboth, en volgen zoo als andere sabatot, en na de aftara repiteeren in de hoogte de verzen הנה אנכי שולח

Pag 71

לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה" וכו" גואלנו

Uigaande Sabbat agadol, zegt men geen שובה, noch in de abdala het woord ששת, uitgezonderd vallende Paasch op Sabbat, dan zegt men שובה en ששת. Vallend Paasch op Zondag doet men de gehele bovengezegde functie op de voorgaande Sabbat, en op deze Sabbat tusSchen minha en Harbit moet men uitroepen de Pregaõ van de Hamez (welke men verder zal zeggen) zoo als ook het uur wanneer men de Tefila zal beginnen, het welk is 6 of 6½ volgens de wil van de President, en op deze Sabbat leest men met haast, men zegt geen ⁷⁹Ascabot, maar dadelijk na de תתקבל קדיש komt de Preresident om te verdelen de mitswot.

In minha van gezegde Sabbat zegt men in plaats van לבב ה" ב" הלוליה אודה ה" בצאת ישראל ממצרים

Pag 72

Op dit jaar komt de Haham donderdagavond van tevoren om te zeggen de Dinim en Pregaõ.

NB De Hazan moet zorg dragen van uit te roepen van Ros hodis Nissan to donderdag vóór Sabat Agadol inclus, alle middagen terug komen minha en Harbit ("Se advirte a todos os S^{nrs} Jehidim e Congregantes, que conforme a escama devem trazer a Imposta do Negicio antes da Sahida do Sr. Gabaÿ. Em faltha incurã nas Graves penas establecidas pelas d^{tas} escamot⁸⁰").

De middag vóór de vespara van Paasch tusen minha en harbit komt de Haham op Teba om te zegen de Dinim, en daarna zal de Hazan uitroepen "Manha se Deve ter baldado o Hamez as 9½ of⁸¹ as 10 oras a o mais Tardar⁸²"

⁷⁸ In protugese tekst staat bededag resp biddag

⁷⁹ Op deze plek staat een note in een ander handschrift dat niet goed leesbaar is: "de Ascabot zijn de eerste פסח dag". De versies EH_36 & 37 hebben deze note niet. Vooral de blauwe woorden zijn onduidelijk.

⁸⁰ Al de Heren Jehidim en Congregantes worden erop gewezen dat zij volgens de haskama de zaak der belasting moeten afwikkelen alvorens de Gabai de snoge verlaat. Zo zij dit verzuimen te doen, vervallen zij onder de door de haskamot opgelegde strenge bestraffingen. (mogelijk omdat het finats per Pesach liep)

⁸¹ Hier staat "of" moet "ou" zijn, zie EH_36 & 37

⁸² Morgen moet het chameets uiterlijk om 9½ of om 10 uur weg zijn

Ochtend*

S morgens leest men zoo als op sabbat, de amida van Sabbat met de verso van feest, men zingt halve Kadis, en Kedusah, na de amida, de kleine Allel, en קדיש ת"ת" (vallend feest op donderdag leest men de pregaõ van de baard) en voor de President te roepen, roept men uit *Os S^{res} que naõ contaraõ o Homer a faraõ sem bençaõ*. (Deze pregaõ moet men doen de gehele tijd van de Homer, wanneer men niet geteld heeft de vóorgaande avond in de Eesnoga) en uithalen 2 Sefers in de eerste roepen 7 personen, in de parasa van אומר אתה ראה die er komt in Ki Tisa, en Kadis zegen, en roepen de maftir in de Sefers in de eerste roepen 7 personen, in de parasa van אומר אתה ראה die er komt in Ki Tisa, en kadis zegen, en roepen de maftir in de parasa

Pag 83 van עול"א" ויהקרבתם א"עול"א" die er komt in פינחס, kadis en zeggen de musaph van feest, noemende Sabat en men zegt niet טוב יום maar wel קדש הזה ביום מקר' קדש הזה en het overige volgt zoo als op Sabbat.

NB Eindigend de feest in het midden van de week roept men uit ("*Estas miswot servem p^{ra} esta tarde, e o fin da Semana*")

Minha

למנצח, אשרי, ובא לציון: קדיש לעילה, ואני תפילתי
uithalen Sefer, en roepen 3 personen, in de parasa van de week השבת שי"ל" ל"ה שבטת de week en terugbrengen de Sefer na de Echalo השיבנו en קדיש de amida van Sabbat met de verso van feest,
קדיש ת"ת": בצאת ישראל ממצרים קדיש יהא שלמא ר": ע" לשבח

NB Men zegt geen escawot van het jaar, en geen פטום הקט"א maar men zegt wel escawot voor dien er gestorven zijn in deze week, en niet zijn de Sabbat middag, zal men ze zeggen op Sabbat van feest.

Pag 84

Uitgaande Sabat middendag

Men leest harbit zoo als op Saliente Sabat, na de amida

יהי שם ה"מב": קדיש לעילה: אורך ימים אשביעהו
ותה קדוש ו"כ"ו": קדיש תתקבל, ברכת העומר: למנצח בנגינות ו"כ"ו": הבדלה
men zegt niet הנביא אליהו maar men begint

סברי מרנן ברוך אתה ה" בורא פרי הגפן

בורא מיני בשמים

בורא מאורי האש

המבדיל בין קודש לחול ו"כ"ו"

בצאת ישראל ממצרים: קדיש יהי שלצא רבה: ברכו: עלינו לשבח:

NB Vallende de feest op donderdag, moet men uitroepen op deze Saliente Sabbat voor de amida
"De aqui por diante diraõ voses na amida o verso bendize nos nuestro padre"

Zevende avond van Paasch

Minha leest men als op de andere middendagen.

Pag 85

Zevende dag Paasch

Harbit

(en zijnde sabbat beginnend השבת מזמור ש"ל" ל"ה שבטת sabbat beginnend zoo als op Sabbat) en daarna beginnen de psalm כי טוב הודו לה" כי טוב Kadis, en na de amida (zijnde

תהלת geen men zeggen

Miseb que foy eleito por parnas de Talmud Tora aan de Thez טוב

Miseb que foy eleito por parnas de T.T. e Thez de Ets Haim טוב

Daarna de ascabot van Legados van Hets Haim en die aan den dag behoren, en daarna doet men de nedaba zoals vermeld⁹¹.

Pag 92

Nedaba van Ets haim

De nieuwe Thez begint met f30.

de parnsim met f30

aan de geen die niet Snoge zijn zegt men מה שידבנו לבו

Volgt de mahamd met f5

volgen de Thez en parnasSim die uitgegaan zijn, volgen daarna de Jehidim die er verkiezenen⁹², en met toestemming van de Thezoureiro uitroepen “Os S^{res} Irmaos de Ets Haim tenem obrigaçãõ de offerecer”, na dat gedaan is de nedaba roepen de Thez om te verdelen de misvot en uitahlen 2

Sefers, in de eerste roept men 9 personen in de parasa van השלישי die er komt in יתרו en de maftir in de 2de Sefer וביום הבכורים die er komt in de parasa van פינחס en קדיש תתקבל

מוסף : קדיש תתקבל : תנא דבי אליהו : קדיש דרבנן

עלינו לשבח : אדון עולם על דבר

Pag 93

Wijze van de verdeling der Capittels

בחדש השלישי	1	Cohen
אתם ראיתם	2	Levi
ויבא משה	3	
וימר ה" אל משה לך אל העם	4	
וירד משה מן ההר	5	
ויוצא משה את העם	6	
וירד משה מן ההר	7	
ויוצא משה את העם	8	Thez ^o novo
וירד ה" על הר סיני	9	Haham
וביום הבכורים		Thez ^o die gediend heeft

In het Jaar 5504 zijnde Thez^o Abm Henriquez Ferreira, wetende dat er niet meer gevonden zouden worden in de Snoge dan 7, subirden 7; hij riep de twee, die er niet waren in de snoge op de plaats die hen toekwam, doch hij riep niet die van de verleden jaar.⁹³

In het jaar 5508 gebeurde het, ongesteld zijnde de Thez^o Abm d. Js Franco mendes en de 1ste parnas Is. de Jos de Meza, en presideerde Selomo Gutiera 2de parnas riep hij 5 in de eerste sefer en zoo ook voor de maftir

Pag 94

NB hetgeen men offerceert bij de Sefer, en bij de poorten der Echal aan Sedaca, noteert men in het boek van Sedaca, en niet in die van Hets Haim, zoo als ook de offertas die er zijn in de ascabot van Ets Haim in gezegde rekening van Sedaca.

⁹¹ Het laatste woord staat bijna helmaal buiten de pagina, maar moet “vermeld” zijn, in EV_37 staat “come segue”

⁹² In EH_36 & 37 staat hier een bedrag van f3 genoemd

⁹³ Spaans laten bekijken, idem de opmerking mbt 5508

Minha

De twee dagen van Sebuot, één uur vóór minha zegt men de אזהרות: de Hazan van de week begint, en bij het eindigen zal hij doen zingen aan de kaäl op de wijs van בוננת " op de 1ste dag van אלה מצותי⁹⁴, en op de 2de van עשה⁹⁵ כלו מצות עשה en de Hazan moet repiteren de laatste verso op beide dagen, en na de אזהרות begint de Hazan van de week השופטים ויהי בימי שפוט השופטים, volgt de andere Hazan, daarna de Rubisim⁹⁶, tot de eerste helft op de 1ste dag, en op de 2de dag van בחצי הלילה tot het einde, en na het eindigen zeggen de weeskinderen Kadis, Daarna zijnde 5 uren leest en minha למנצח ובא לציון קדיש לעי"ה
העמידה : קדיש תת" : מזמור יקום אלקים יפלו איביו
קדיש יהא שלמא רבה : עלינו לשהח :

Pag 95

2de avond

Men leest zoo als op de eerste (en zijnde Sabbat beginnen " ליום ה" מזמור ש" en zingen op de wijs van Sabbat, en dadelijk de psalm van feest en vóór ה" ושמרו אלה מועדי ה" en na de amida ויכולו יבולו met de Tornada en תת קדיש תת

2de dag

Men leest zoo als op de eerste na de ת"ת"ק" ק" komt de Haham om te darsaren, men haalt uit 2 sefers, in de 1ste roept men 5 personen in de parasa van הבכור כל die er komt in ראה, en zijnde Sabat roept men 7 beginnende van תעשר עשר en de maftir in de 2de sefer zoo als gisteren, en volgen de Leezing zoo las op de 1ste dag.

Minha

Zoo als op de 1ste dag (en zijnde Sabat na de Kadies Lehela zegt men תפלתי ווא", en sefer uithalen en roepen 3 personen in de parasa van de week daarna zegt men (מזמור שיר ליום השבת) na de psalm van feest, zingt men de gehele Kadis van uitgaande feest, en na לשבח הבאה בירושלים ב"ב: משיחנו ו תקובל ברצון Hazan עלינו לשבח

Pag 96

Uitgaande Sebuot*

Uitgaande Sebuot leest men zoo als in de week, en vóór de amida uitroepen "Dirao voses a amida de Saliente Sabat", en na de Leesing uitroepen "Dirao voses a abdala sobre o vazo", en zijnde Saliente Sabat leest men zoo als op de andere Saliente Sabats zonder een verandering

Isru Gag

De volgende dag leest men als de overige dagen, en na " קדיש ת" na " כ"י tot ברוך הבא בשם ה" בית יעקב, ook niet de Salmo van de dag. קוה, en dadelijk לעולם חסדו

NB Men zegt geen Rogativas, ook geen צדקתך in de Minha van Sabbat, tot de 12de inclusief, en op de 13de beginnen Rogativas.

⁹⁴ Mongadim 1995 pag 219

⁹⁵ Idem, pag 229

⁹⁶ Waarschijnlijk meervoud van Ribi. Brandos schrijft hier "daarana wordt het boek Ruth gelezen vers-gewijs door de dienstdoende voorlezer .... En de Rabbijnen"

Vastendag van Tamus

Sabbat voor de 17de Tamus moet men de vasten uitroepen, vóór חסדך י" zeggende
 אחינו בית ישראל שמעו צום הרביעי יהיה ביום (פלונ)
 יהפוך אותו "Tal dia he jejeum"

De dag van Vasten

Men leest zoo als in het boek staat, zeggende עננו in alle de 3 Tefilot, en in de Tornada na גואל ישראל, en sefer uithalen en roepen 3 personen in de parasa van ויחל משה die er komt in תשא op dezelfde wijze als gezegd is in de vasten van Guedalha P 12, en zeggen
 קדיש לעילה : אשרי : למנצח : ובא לציון : ק"ת"ת"
 en in de Echal beginnen de Salmo לאסך kadis de weeskinderen etc.

NB Niet vergeten te zingen de versos van de 3de Capittel met Waijahabor S' morgens zoo als S' middag de Haham doet.

Na het lezen (geen Honra zijnde) is plaats van עץ חיים zegt men
 tot 9 Ab de versen

חסדי ה" כח לא תמנו ו"כ"ו"
 חדשים לבקרים ו"כ"ו" חלקי ה" ו"כ"ו": אתה ה" לעולם תשב
 למה לנצח תשכחנו ו"כ"ו" השיבנו ה" ו"כ"ו" קדיש ליתומים

NB Zijnde een Briet of Bruidegom volgt men de Reza tot קל ארך אפי' inclus, en dadelijk zeggen
 למנצ' יענך en קל ארך אפים ook niet והוא רחום קדיש לע'

Minha

שמע קולי למנצח : פטום הקטרת אשרי י" ביתך
 שמוע קולי למנצח : פטום הקטרת אשרי י" ביתך
 uithalen de sefer en roepen 3 personen in de parasa van Smorgens zonder Kadis,
 en terug brengen de sefer na de Echal, na de Tassas⁹⁷ zeggen ת"תפולתי ק"
 תרה סלמו ה" ב" ו"עבך ה" , ו"עבך ה" , ו"עבך ה" , ו"עבך ה" , ו"עבך ה"
 na de amida, volgen het Boek, en
 na תקובל ברצון zegt men in den tijd dat men de Tefilim uithaalt de volgende Salmo

שיר המעלות אל ה" בצרה לי וכו"
 שיר למעלות אשא עיני וכו
 שיר המ" הנה ברכו את ה" ו"כ"ו"
 ה" צבקות עמנו וכו:

De maand Ab*

R.H Ab

Sabbat vóór RH Ab bij het uitroepen van Ros hodes begint men niet רצון יהי רצון maar ניסים

De dag van Roshodes zingt men niet de allel, maar en zegt ze op dezelfde wijze zoם als men gewoon is te zeggen in de Huizen van Abelim.

⁹⁷ 3 zilveren schaaltes voor tsedaka

Publicação os Senhores Dayanim desde RH que o forneiro I.L. Fontein, no rua 75 Batavierstraat, não he tem kasjer.¹⁰⁴

Missende stukken

In beide Portugese manuscripten (EH_36 & 37)wordt nog behandeld:

1. Ros Hodis Elul
2. Selichot in de manha
3. "Para reforma a finta"
4. Index

Voor de volledigheid geef ik hieronder de originele tekst (uit EH 48_E_36 pag 107-109) met in de footnotes een vertaling, gemaakt met Google Tranlate als basis.

Ros Hodes Elul

R. H. Elul cahindo en Sabat deve dizer o Hazan depois de aftara antes de גואלנו, os versos seguintes¹⁰⁵

כה אמר ה" השמים כסאי וכו';
והיה מדי חדש בחדשו וכו"
ויאמר לו יהונתן מחר חדש וכו"
ויאמר יהונתן לדוד לך לשלום וכו"

O segunde dia de R. Hodes entre minha e arbit pregoara: "**manha se dira saelichot os 5 horas**" e depois da amida de arbit, naõ se diz מבורך יהי ם ה" mas logo depois da amida començara o selihot da noite, como esta no livro, e depois de acabar dira "קדיש תת" o psalmo ממעמקי שיר המעלות¹⁰⁶

Em saliente sabat, depois da amida dira מבורך יהי שם ה" e logo סליחות קדש : ואתה קדש : קדיש לעילה : שובה : ואתה קדש : סליחות יהי שם ה" מבורך e depois da amida dira "הבדלה : שיר המעלות ממעמקים¹⁰⁷ קדיש תתק" :

Selichot de manha

O Hazan¹⁰⁸ he o primeiro para dizer selihot em todaa os giros, e havendo berit ou noives, como taõ bem a vespera de Ros a sana e Kipur depois de ditto קל אך אפים e depois de ditto אתנו e depois de ditto אתנו se salta e se començã ישראל¹⁰⁹ שומר

Fenis

¹⁰⁴ De heren dayanim kondigen aan sinds RH (Rosh Hodes of Rosh Hasana) dat de ovenbezitter I.L. Fontein in de Bataviersraat 75, niet kasjeer is **noch heeft**.

¹⁰⁵ R. H. Elul falling on Sabbath should the Hazan say after the haftara before גואלנו, the following verses

¹⁰⁶ The second day of R. Hodes, between minha and the arbit, the pregao: "morning selichot will be said at 5 o'clock" and after the amida of arbit, it is not said מבורך יהי שם ה" but soon after the amida begin the selihot of the night, as this in the book, and after finishing it will קדיש תת "the psalmo ממעמקי שיר המעלות

¹⁰⁷ On outgoing sabbath, after the amida will say מבורך יהי שם ה" and soon סליחות

¹⁰⁸ In EH_48_E_37 staan hier de woorden "de semana"

¹⁰⁹ The Hazan (of the week) is the first to say selihot in all the turns, and there being berit or noives (= chatan), as well as the eve of Ros Asana and Kippur after the אפים אך אפים skips to the אתנו and after the אתנו he jump and continues שומר ישראל

Para reformar a finta

Quande ay ocaziaõ de fazer a reforma nas fintas componem os S^{res} do maamad em companhia dos S^{res} velhos da nação, 3 colegios e a os 14 que elegem sedeita besiman tob que foy eleito par a refomar a finta dos S^{res} jehidim.¹¹⁰

---

¹¹⁰ On the occasion of the reformation of the fintas, they composed the senhores of the Maamad in the company of the old senhores of the nation, three schools, and the 14 who chose to sit Besiman Tob, who was elected to renew the fintas of senhores. Jehidim.